

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Stein Slyngstad
Direkte tlf.: 23 11 75 00

Vår ref.: 09/577-5
Deres ref.:

Vår dato: 21.01.2010
Deres dato:

Oppgavefordeling bibliotek

Vi viser til Kulturdepartementets brev av 09.10.2009 og udatert vedlegg som oppgis å være Nasjonalbibliotekets innspill, vedrørende oppgavefordelingen på bibliotekfeltet og en eventuell overføring av oppgaver fra ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket.

I likhet med departementets oversendelse, legger styret i ABM-utvikling til grunn for oppgavefordeling bibliotek, følgende sitat fra St.meld. 23 Bibliotek som Stortinget har sluttet seg til:

"Kultur- og kyrkjedepartementet vil i samråd med relevante departement og styret for ABM-utvikling vurdere om det kan vere tenleg med ei nærare samordning eller samanslåing av bibliotekoppgåver i Nasjonalbiblioteket og ABM-utvikling – eventuelt om det kan vere ei løysing å overføre bibliotekoppgåver frå ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket."

Som vedlegg til dette brev finnes et notat som drøfter nærmere de enkelte elementer i en oppgavefordeling.

Det er viktig at departementet med jevne mellomrom foretar en gjennomgang av de oppgaver og ansvarsområder som er tillagt underliggende etater og andre sentrale institusjoner i kultursektoren. Vi er derfor positive til at det nå er tatt initiativ til en vurdering av oppgavene på bibliotekfeltet. Vi er imidlertid opptatt av at prosessen med oppgavefordelingen ikke trekker i langdrag, samtidig som man ivaretar stortingskomiteens forutsetning i innstillingen til statsbudsjett for 2010 om "*at det gjennomføres en grundig prosess blant berørte parter, før evt. endring av organiseringen finner sted*".

Abm-sektoren står overfor store utfordringer. Mulighetsrommet er betydelig dersom sektorens ulike aktører i fellesskap evner å gripe dette.

Uansett løsning på oppgavefordeling er det viktig å etablere et tett og konstruktivt samarbeid mellom ABM-utvikling, Nasjonalbiblioteket, fagbibliotekene og folkebibliotekene, samt alle de andre aktørene i abm-sektoren og tilstøtende deler av norsk kulturliv. Skal vi lykkes med dette er det viktig med et tillitsklima som kan underbygges av gjennomsiktighet i beslutningsprosessene og åpenhet virksomhetene imellom.

Det er dessuten viktig at Kunnskapsdepartementet og Miljøverndepartementet som har ansvar for berørte saksfelt, blir trukket inn i vurderingene og beslutningen.

ABM-utvikling er svært motivert for å bidra til gode samarbeidsrelasjoner og er opptatt å møte de utfordringene abm-sektoren står overfor på en konstruktiv måte.

Styreleder og nestleder ber derfor om et møte med statsråd Anniken Huitfeldt så snart som mulig for å kunne utdype notatet og nærmere avklare den videre saksgangen.

Med vennlig hilsen

Kari Gjesteby
styreleder

Stein Slyngstad
direktør

Vedlegg:
Notat – Oppgavefordelingen mellom ABM-utvikling og Nasjonalbiblioteket

Kopi:
Kunnskapsdepartementet
Miljøverndepartementet

NOTAT

Oppgavefordelingen mellom ABM-utvikling og Nasjonalbiblioteket Oslo, 20.01.10

ABM-utvikling har blitt bedt om å vurdere eventuelle konsekvenser av overføring av noen angitte oppgaver fra ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket, samt å kommentere Nasjonalbibliotekets innspill til oppgavefordelingen. Vi gjør det ved først å gi en prinsipiell tilnærming til roller, premisser og overordnede perspektiver, samt til forvaltningsstrukturer og oppgavenes karakter. Deretter ser vi på fordelingen av konkrete arbeidsoppgaver. Nasjonalbibliotekets innspill og Kulturdepartementets opplisting av oppgaver blir besvart direkte og indirekte gjennom den prinsipielle tilnærmingen.

Ulike roller

En gjennomgang av oppgavefordelingen må ta utgangspunkt i de rollene aktørene er tildelt på feltet. For Nasjonalbiblioteket og ABM-utvikling er rollene svært ulike. Nasjonalbiblioteket er et operativt bibliotek underlagt KUD, med store og tunge driftsoppgaver. ABM-utvikling er et statlig samordningsorgan for abm-sektoren, som skal drive strategisk utviklingsarbeid for å samordne, effektivisere og styrke denne, men ikke forestå drift. Virksomheten er direkte underlagt KUD, men har også oppgaver fra og direkte kontakt med Kunnskapsdepartementet og Miljøverndepartementet. Utviklingsrollen, som er kjernefunksjonen, er opprinnelig beskrevet i St.meld. nr. 22 (1999 -2000) *Kjelder til kunnskap og oppleving* og forankret i Stortingets vedtak av denne. Rollen er senere bekreftet i en rekke andre politiske styringsdokumenter og vedtak, senest gjentatt og utdypet i forslaget til statsbudsjett for 2010. Den er nedfelt i ABM-utviklings vedtekter som følger:

§ 2 ABM-utvikling har til hovudoppgåve å driva aktivt, strategisk utviklingsarbeid for å samordna, effektivisera og styrkja arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet. ABM-utvikling skal setja institusjonane og sektorane betre i stand til å løysa faglege oppgåver og til å møte nye utfordringar i samfunnet og skal arbeida med heile spekteret av funksjonar innanfor arkiv, bibliotek og museum.

Premisser for eventuell ny oppgavefordeling

Det er ABM-utviklings oppfatning at en eventuell ny fordeling av oppgaver må:

- underbygge målsettingen om å samordne, effektivisere, styrke og utvikle de tre feltene arkiv, bibliotek og museum nasjonalt så vel som regionalt
- etterstrebe en mest mulig hensiktsmessig ressursbruk i sektoren totalt sett
- sikre en effektiv og dynamisk håndtering av aktuelle og fremtidige oppgaver
- motvirke overlappende arbeidsoppgaver og unødig dublering av kompetanse

- bidra til å styrke sektorens samlede kompetanse
- stimulere sektorens institusjoner og aktører til nytenking og faglig utvikling
- ivareta både fag- og folkebibliotekenes interesser
- ikke gi grobunn for uheldig interessekonflikt mellom operative abm-institusjoner av økonomisk eller faglig karakter
- fremstå klar og forståelig

Abm-perspektivet

Oppgavefordelingen på bibliotekfeltet må være tilpasset fremtidige utfordringer. Utviklingen regionalt, nasjonalt og internasjonalt går mot et mer samlende perspektiv på arkiv, bibliotek, museum, kulturminnevern mm. I økende grad gis brukerne tilgang til kunnskap, ressurser og kilder på tvers av tradisjonelle fag- og sektorgrenser.

Det er først og fremst gjennom utviklingsarbeidet at gevinstene av et abm-samarbeid kan realiseres. Viktige problemstillinger knyttet til bibliotek som samfunnsinstitusjon går inn i et abm-perspektiv. Arkiv, bibliotek og museum har felles utfordringer knyttet til å utvikle seg som relevante og interessante samfunnsinstitusjoner, som møteplasser, læringsarenaer og formidlere av kunnskap og kulturell arv. I særlig grad gjelder dette utvikling av digitalt innhold, digitale tjenester, formidlingsformer og metoder.

Nasjonalbiblioteket er i sitt notat opptatt av at det ikke etableres løsninger som ikke kommuniserer med hverandre eller i verste fall er i konflikt med hverandre. Nettopp dette er en av begrunnelsene for etableringen av ABM-utvikling. Det er viktig å finne løsninger som kommuniserer på tvers når det gjelder arkiv, bibliotek og museum.

ABM-utvikling er et organisatorisk virkemiddel for å oppnå en utvikling i abm-sektoren. Bibliotekavdelingen er den største fagavdelingen i ABM-utvikling og en pådriver i flere viktige utviklingsoppgaver som er rettet mot både arkiv, bibliotek og museum. Dersom bibliotekdelen i ABM-utvikling svekkes vesentlig vil det svekke handlekraften i ABM-utvikling, noe som ikke bare vil svekke bibliotekfeltet, men også arkiv- og museumsfeltene.

Som svar på departementets spørsmål er det derfor vår klare overbevisning at synergien for bibliotekfeltet er best sett i utviklingsmessig sammenheng med arkiv og museum. Det er også av betydning å ha et uavhengig, nøytralt og samlende organ for et bibliotekfelt som i flere henseende har vært fragmentert.

Regional og lokal samhandling

Oppgavefordelingen påvirker også strukturene for samhandling mellom stat, fylkeskommuner, kommuner og faginstitusjoner. I de fleste fylkene er det i dag etablert abm-samarbeid i en eller annen form. Opprettelsen av ABM-utvikling har bidratt til å etablere abm-feltet som et eget politikkområde også på andre forvaltningsnivåer.

I Bibliotekmeldingen (side 118) sier departementet:

Det bør heller vere slik at aktørane i abm-feltet i endå større monn enn i dag, kan spele saman både i regionale og nasjonale nettverk, ikkje minst på digitaliseringsfeltet. Skal dette lukkast, må det etablerast tydelege og robuste nasjonale rammeverk. Med slike på plass vert det lettare og meir meningsfullt å utvikle lokalt og regionalt tilpassa tenesteløysingar, som samstundes er ein del av den nasjonale fellesskapen.

ABM-utvikling har et tett samarbeid med alle landets fylkeskommuner og har bidratt aktivt til etablering av ulike nettverk. ABM-utvikling mener tanken om samarbeidsavtaler mellom et statlig nivå og fylkeskommunene er en god vei å gå. Det vil møte fylkenes og institusjonenes behov best om slike avtaler også kan utvikles i et helhetsperspektiv på tjenester og tilbud i hele abm-sektoren.

Sammenhengen mellom utviklingsarbeid og forvaltningsoppgaver

Departementet har bedt om en vurdering av hensiktsmessigheten av å se forvaltnings-oppgaver og utviklingsoppgaver under ett, eller eventuelt å skille ansvaret for disse oppgavene. Utviklingsrollen er kjernen i ABM-utviklings mandat og oppdrag. Men det er også viktig at forvaltningsoppgavene blir ivaretatt slik at de styrker utviklingen av abm-institusjonene og arbeidsfeltet. Dette krever samspill mellom forvaltning og utvikling av abm-sektoren. Både ressursmessige og faglige synergier taler for en slik organisering. Det er økonomisk hensiktsmessig å samordne styring, dialog og samarbeid mot fylkeskommuner, kommuner og institusjoner – og ikke forankre utviklingsarbeid og forvaltnings-oppgaver i flere kompetansemiljøer og med doble kontaktpunkter. Vi mener derfor at et skille mellom utviklingsoppgaver og operative oppgaver er mer relevant.

Utvikling av nasjonale, digitale bibliotektenester

ABM-utvikling har en rekke utviklingsoppgaver som ikke dreier seg om digitale tjenester, men ettersom Nasjonalbibliotekets innspill begrenser seg til dette, vil vi utdype nærmere hva vi snakker om med utvikling av nasjonale, digitale bibliotektenester.

Arbeidet med å flytte bibliotek ut på Internett har bare så vidt begynt, og det er viktig å diskutere oppgavefordelingen i forhold til fremtidige digitale utfordringer. Utviklingen av nasjonale, digitale bibliotektenester kan svært forenklet deles i tre faser som delvis bygger på hverandre, og det er viktig å se oppgave-fordelingen og virksomhetenes ulike roller i et slikt perspektiv.

1. **Etablere felles tilgang til bibliotekressursene.** Gi brukerne samlet søketilgang til/overblikk over alle ressursene i alle norske bibliotek. Biblioteksøk er den viktigste satsingen her og skal gjøre alle bibliotekressursene tilgjengelige gjennom en og samme kanal. Et slik samlet overblikk vil gjøre det lettere å bygge nye tjenester som på ulike måter kan integreres med Biblioteksøk eller bygge på innholdet i Biblioteksøk. Bokhylla.no er på samme måte en viktig byggesten i en slik fase.
2. **Verdiøkende tjenester (web 2.0).** Med verdiøkende tjenester mener vi at bibliotekressursene ikke bare skal gjøres tilgjengelige på nettet (Biblioteksøk og Bokhylla.no), men aktivt formidles og settes inn i nye og spennende sammenhenger. Her kan alle – både institusjoner, bibliotekansatte og publikum – samhandle for å bygge nye og bedre tjenester. Eksempler kan være anbefalinger av ressurser i bibliotekene, omtale/meldinger, rating som terningkast, integrere andre ressurser som bokanmeldelser i aviser, radio, TV mm., dataspill, erfaringer fra lånere og lesere, råd og vink og faglige tips fra bibliotekpersonale, leseklubber, nettsamfunn mm.. Utvikling av denne typen tjenester er ikke en oppgave for én institusjon alene, men må skje i et nært samspill mellom mange aktører, ikke minst de ansatte i bibliotekene og brukerne. Gjennom aktiv deltakelse i disse prosessene vil bibliotekene utvikle nye måter å samhandle med brukerne. Det er viktig at alle institusjonene, også de minste folkebibliotekene blir deltakere i dette arbeidet. Flere land bygger

åpne løsninger til sine biblioteksøk slik at mange kreative krefter kan være med på å utvikle neste generasjons bibliotek tjenester. Verdiøkende tjenester omtales gjerne som web 2.0.

3. **Ny organisering av kunnskap (semantisk web eller web 3.0).** Web 2.0 handler om at nye aktører skaper nytt innhold. Bruk av sosiale medier er en viktig del av dette. Semantisk web eller web 3.0 er et upresist begrep, men handler om en videre utvikling av tjenester på nettet. Mange kaller det også det intelligente Internettet. Det vil komme nye måter å organisere innhold på som er langt mer avansert enn dagens søkemotorer. Kunstig intelligens, avanserte språkløsninger, løsninger som anbefaler innhold basert på profilen til brukeren eller tematisk, geografisk, kronologisk eller ved andre relasjoner mellom de ulike ressursene. Mye av dette er nye og avanserte teknologier. Denne utviklingen vil selvsagt også bidra til bedre bibliotek tjenester og til å knytte bibliotekressursene sammen med andre ressurser i abm-sektoren og med ressursene utenfor abm-sektoren. Dette må skje på en måte som er mest mulig naturlig for brukeren. Det er det kunnskapsorganisering egentlig handler om.

Disse tre fasene gjelder også for arkiv og museum, og det er viktig at utviklingen koordineres. Den vil stille høye krav til institusjonene, de ansatte, brukerne og ikke minst til nasjonale aktører som ABM-utvikling, Arkivverket og Nasjonalbiblioteket.

Innen alle de tre fasene ovenfor finner vi oppgaver som kan grupperes ihht det stortings-meldingene omtaler som operative oppgaver og utviklingsoppgaver:

1. **Operative oppgaver.** Med det menes f.eks. digitalisering av innhold, teknologisk utvikling, søketjenester, drift av systemer, tekniske standarder, autoritetsregistre, samhandling med systemleverandører mm.
Disse oppgavene bør fortsatt være en hovedoppgave for Nasjonalbiblioteket, og det er viktig at de får prioritet og at det blir utarbeidet en strategi som er forutsigbar og har tydelige tidsplaner for andre aktører.
2. **Strategiske utviklingsoppgaver.** Skal de nye løsningene bli tatt i bruk og bli en del av tjenestetilbudet, må arbeidet med ny kompetanse, samhandling og samordning styrkes. Institusjonene skal settes i stand til å være med på denne utviklingen, og de ansatte trenger økt kompetanse slik at de kan utvikle tjenestene, ta dem i daglig bruk og stadig gi bedre tjenester til brukerne. **De fleste nasjonale, digitale bibliotek tjenester i Norden har startet med lokale prosjekter med prosjektfinansiering, som etter hvert har fått nasjonal utbredelse.** Det er en krevende, men svært viktig oppgave å få hele sektoren til å samhandle, bruke og utvikle disse. Det krever også et tett samarbeid mellom forvaltnings-nivåene. Dette er utviklingsarbeid rettet mot institusjonene over hele landet og må ses i sammenheng og samordnes med lignende oppgaver i hele abm-sektoren. Disse oppgavene bør fortsatt være en hovedoppgave for ABM-utvikling, med forankring i et abm-perspektiv. Dette skal selvsagt ikke være til hinder for at også Nasjonalbiblioteket både kan og bør ta initiativ til strategiske utviklingsprosjekter som også kan berøre andre deler av sektoren.

KONKRETISERING AV OPPGAVER

Endringer i oppgavefordelingen etter nye stortingsmeldinger

De tre stortingsmeldingene om abm-sektoren har allerede varslet følgende endringer i oppgavefordelingen mellom Nasjonalbiblioteket og ABM-utvikling:

• **Juridisk veiledning**

ABM-utvikling har ikke jurister med opphavsrett og personvern som spesialfelt, men vi har ansatte med kompetanse på området i forhold til våre fagfelt. Vi har tidligere foreslått at det bygges opp en egen kompetanseenhet i Nasjonalbiblioteket, og vi er glade for at det nå er besluttet å bygge nasjonale kompetanse--miljøer for opphavsrett og personvern i Arkivverket og Nasjonalbiblioteket. Abm-sektoren har store behov for informasjon og veiledning i denne typen juridiske spørsmål. Samtidig forutsetter vi at det fortsatt må være aktuelt for ABM-utvikling å bidra til prosjekter hvor slike juridiske problemstillinger kan være sentrale, og at vi kan bidra med vår kompetanse på fagfeltene inn mot kompetansemiljøene.

• **Nasjonale bibliografiske standarder**

ABM-utvikling har sporadisk vært inne i prosjekter som har dreid seg om bibliografiske standarder, bl.a. i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Det er godt begrunnet at dette nå skal være Nasjonalbibliotekets eneansvar.

• **Biblioteksøk**

ABM-utvikling startet arbeidet med Biblioteksøk i 2003 med støtte fra en samlet biblioteksektor. Det ble igangsatt flere store prosjekter, bl.a. det viktige rammeverkprosjektet i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Deler av utviklingsmidlene ABM-utvikling stilte til disposisjon for Biblioteksøk i 2005 står fremdeles på disposisjonsfond hos Nasjonalbiblioteket. ABM-utvikling har, i påvente av utviklingen av Biblioteksøk, prioritert arbeidet med fellesløsninger for arkiv og museum. Nasjonale fellessøkløsninger for disse er etablert gjennom Arkivportalen og Digitalt Museum. Det er nå avgjørende at vi får på plass den tredje pilaren i en nasjonal infrastruktur for tilgang til kilder og ressurser i abm-sektoren.

• **Abm-søk**

Digitaliseringsmeldingen omtaler abm-søk som følger (side 15):

"Med utgangspunkt i Nasjonalbibliotekets fellessøk for bibliotekområdet skal det utvikles en felles søketjeneste som også omfatter arkiv og museer. Denne tjenesten forutsettes utviklet i et nært samarbeid mellom Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og relevante instanser på museumsfeltet."

Museumsmeldingen omtaler fellessøk eller abm-søk som følger (side 92):

"I digitalmeldingen er det lagt til grunn at det skal etableres et fellessøk på tvers av abm-sektoren. De nasjonale fellesløsningene for arkiv, bibliotek og museum (Arkivportalen, Biblioteksøk og Digitalt Museum) vil utgjøre grunnlaget for tjenesten. Et fellessøk skal ikke erstatte sektorløsningene, men supplere disse gjennom en felles overbygning. Nasjonalbiblioteket og ABM-utviklings deltakelse i de europeiske

søketjenestene Europeana og EuropeanaLocal bidrar til å styrke og utvikle abm-perspektivet.”

ABM-utvikling har hatt ambisjoner om et felles abm-søk for alle abm-institusjoner i Norge. Vi er bekymret for fremdriften i arbeidet med et abm-søk dersom dette skal avvente arbeidet med Biblioteksøk. Europeana utvikler avanserte løsninger for et abm-søk basert på åpen kildekode. Med mindre tilpasninger kan disse benyttes som første versjon av et abm-søk for Norge. I arbeidet med Europeana-Local benytter ABM-utvikling denne teknologien, som er basert på deling, åpen kildekode og at alle bidrar inn til denne felles europeiske dugnaden og høster nytten av fellesskapet. ABM-utvikling mener dette er et svært interessant alternativ. Et fellessøk basert på data fra arkiv og museum kan være oppe i løpet av 2-3 måneder og data fra bibliotek kan integreres straks Nasjonalbiblioteket har utviklet Biblioteksøk.

Det er viktig at ABM-utvikling, som har den faglige kompetansen og nettverket til å ivareta abm-perspektivet, får en sentral rolle i den faglige utviklingen av abm-søk, abm-standarder osv, selv om ansvaret for utvikling av tekniske løsninger og operativ drift ligger hos Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og ”relevante instanser på museumsfeltet”.

Forslag til ytterligere endringer i oppgavefordelingen

Opgaver som med fordel kan legges til Nasjonalbiblioteket har i overveiende grad operativ karakter som digitalisering av innhold, teknologisk utvikling, drift, standarder, autoritetsregister, samhandling med systemleverandører, system for kunnskaps-organisering mm.. Nedenfor følger en konkretisering av slike oppgaver som supplerer de som allerede er omtalt:

• Systemer for kunnskapsorganisering (semantisk web)

Det er naturlig at Nasjonalbiblioteket spiller den sentrale rollen i arbeidet med å utvikle løsninger for kunnskapsorganisering av ressurser i biblioteksektoren. I dette ligger det å være en ressurs for en samlet sektor når det gjelder teknologier for kunnskapsorganisering av ressurser på internett. Dette er en svært omfattende oppgave.

• Autoritetsregister

Museumsmeldingen (side 149) omtaler betydningen av gode metadata i en felles søketjeneste:

”Det bør arbeides videre med å forbedre metadata. Man bør også vurdere behovet for ulike autoritetsregister for eksempel for institusjoner, personer (fotografer, kunstnere), administrative enheter, geografiske navn, emneordslister med mer. Dette er sentrale deler i et abm-søk og viktige grunnlag for å utvikle gode brukertjenester.”

Arbeidet med tekniske løsninger for noen autoritetsregistre bør legges til Nasjonalbiblioteket. Andre bør legges til Statens kartverk eller Arkivverket. Faglige vurderinger må gjøres av de ulike sektorene og fagmiljøene, og det er behov for å se dette samlet i et abm-perspektiv.

• Konsortieavtaler

ABM-utvikling bruker 3-4 årsverk på å forhandle frem konsortieavtaler med leverandører av elektronisk litteratur. Arbeidet baserer seg på gjensidige forpliktelser mellom ABM-utvikling og deltakerinstitusjonene. Deltakerinstitusjonene er ansvarlige for at ansatte og studenter oppfyller de betingelser som er knyttet til bruken av de aktuelle tjenestene. ABM-utvikling skal på sin side arbeide for at deltakerinstitusjonene får en lavere pris enn de ellers ville oppnådd utenfor konsortiet. ABM-utvikling følger internasjonale retningslinjer når det gjelder konsortieavtaler og lisensarbeid. I 2009 tok ABM-utvikling hånd om konsortieavtaler for i overkant av 85 mill. kroner.

Arbeidet med konsortieavtaler ligger på utsiden av det som er ABM-utviklings hovedoppdrag. Virksomheter som bruker og betaler for tjenesten sitter tett på behovene og vil ha en sterk økonomisk motivasjon for å fremforhandle de best mulige avtalene.

Dette har vært drøftet tidligere, og DIFI skrev i sin evaluering av ABM-utvikling følgende (side 63):

“Et argument for å legge dette ansvaret til for eksempel til et universitetsbibliotek, er at universitets- og høyskolesektoren til nå har vært den største brukergruppen av konsortieavtalene. Trenden er imidlertid at de andre bibliotekene kommer etter, og med den informasjonsteknologiske utviklingen er det lite som tilsier at denne trenden vil snu. Et annet argument for å la oppgaven fortsatt bli ivaretatt av ABM-utvikling er måten prisingen fastsettes på. Før det inngås avtale med leverandøren, melder interesserte sin interesse til den som forhandler. Jo flere interesserte, jo bedre betingelser kan oppnås. Når avtalen er ferdigforhandlet, fordeles kostnaden på den enkelte abonnent. ABM-utvikling gir abonnentene innsyn i måten det prises på og prisen den enkelte betaler. I forbindelse med kostnadsfordelingen må det utøves et visst skjønn, og oppgaven bør derfor, etter vår mening, utøves av en så nøytral part som mulig.”

Hvis det skal være aktuelt å flytte arbeidet med konsortieavtaler fra ABM-utvikling, er det viktig å finne en modell hvor berørte parter sikres tilstrekkelig innsyn i forhandlingene og mulighet til innflytelse på prosessene. Med utgangspunkt i dagens situasjon kunne det være hensiktsmessig å legge arbeidet til et av de store universitetsbibliotekene. Det er imidlertid viktig å se dette i sammenheng med tenkningen omkring nasjonale lisenser, som i langt større grad også vil berøre aktører utenfor UH-sektoren. Vi vil anbefale at Kulturdepartementet utreder dette nærmere i samarbeid med Kunnskapsdepartementet.

• Bibliotheque Nordique

ABM-utvikling har ansvaret fra norsk side for oppfølging av Bibliotheque Nordique i Paris. Ansvaret medfører praktisk bibliotekarbeid som for eksempel innkjøp av litteratur ved bruk av tilvekstlister fra Nasjonalbiblioteket som rettesnor. Fra Sverige og Finland er det nasjonalbibliotekene som ivaretar denne oppgaven, og det ville ikke være unaturlig om Nasjonalbiblioteket også var norsk representant i dette samarbeidet.

Ressursmessige konsekvenser

Nasjonalbiblioteket har som en konsekvens av St.meld. nr 23 *Bibliotek* og nr 24 *Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv* blitt tillagt en lang rekke nye arbeidsoppgaver. Det er grunn til å være seg dette bevisst når vi nå diskuterer å tillegge virksomheten ytterligere oppgaver. Skal Nasjonalbiblioteket i årene som kommer kunne ivareta disse oppgavene på en tilfredsstillende måte for hele bibliotekfeltet, er det nødvendig at de sikres faglige og økonomiske ressurser som gjør at de ikke bremser utviklingen av en sterk og fremtidsrettet fag- og folkebiblioteksektor.

Nasjonalbiblioteket og ABM-utvikling driver i dag ikke med overlappende utviklingsarbeid overfor biblioteksektoren. Det er etter vår mening heller ingen unødig dublering av kompetanse. Arbeidets karakter bør snarere tilsi at begge parter bør få styrket sin kompetanse. Det vil derfor ikke være aktuelt å redusere antall ansatte totalt sett som følge av en oppgavefordeling mellom de to virksomhetene. Den ovenfor skisserte oppgavefordelingen vil i begrenset grad medføre overføring av personalressurser.

I den grad departementet beslutter å overføre oppgaver fra ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket i et omfang som innebærer overføring av personale, er det viktig at dette skjer på en måte som fullt ut ivaretar de ansattes rettigheter og interesser.